

POSUDEK

Kasapovský Tomáš: Postoj americké vlády vůči Somálsku. Hradec Králové: Filozofická fakulta (bakalářská práce), 2018, 83s.

Diplomová práce se zabývá aktuální problematikou americké zahraniční politiky vůči Somálsku za vlády čtyř posledních amerických prezidentů. Téma je o to zajímavější, že neúspěšná americká mise v Somálsku v letech 1991-1993 vyvolala nežádanou reakci americké veřejnosti, která nechápala, proč by její vojáci měli umírat v zapadlé africké zemi. Geostrategický význam Somálska v daném regionu (Roh Afriky) je nezpochybnitelný, jeho politická a ekonomická nestabilita má vliv nejen na vnitřní politiku (rozpadlý stát), ale i její sousedy, kteří jsou velmi často zapojovány do řešení vnitřních somálských konfliktů (např. Etiopie, Eritrea či Džibuti) a mají vliv i na mezinárodní lodní dopravu (fenomén somálského pirátství, podpora Islámského státu).

Za rozmachem Islámského státu stojí i Somálsko, které se stalo jednou z operačních základů, kde docházelo (dochází?) k výcviku islamistických bojovníků. Somálsko je nástupišťem útoku islamistických skupin proti sousedním zemím (např. Keňa). Ze všech těchto důvodů a v souvislosti s útokem 11. září 2001 je proto velmi zajímavé sledovat, jak se mění postoj různých amerických administrativ k Somálsku.

Téma je vymezené jak obsahově, tak časově (vymezením amerických administrativ čtyř prezidentů od roku 1993 do současnosti), tak geograficky. Celkové pojetí bakalářské práce je dobře vysvětlené a autor velmi přesně definuje jak hlavní, „*Jakým způsobem se v průběhu času změnil diskurz Spojených států*“, tak tři vedlejší výzkumné otázky: *Jakým způsobem se proměnila politika Spojených států vůči Somálsku za výkonu funkce prezidenta Billa Clintona, George W. Bushe, Baracka Obamy a Donalda Trumpa vůči Somálsku*“?; „*Jakým způsobem, zdali vůbec se projevila existence organizace Islámský stát v Iráku a Sýrii na vyjádření americké administrativy vůči Somálsku*“? a „*Jakým způsobem se projevila moderní forma pirátství na vyjádření americké administrativy vůči Somálsku*“? Bakalářská práce neobsahuje hypotézu.

Z hlediska teoreticko-metodologického se autor rozhodl aplikovat obsahovou analýzu, která je aplikována na projevy úřadujících prezidentů Spojených států. Z teoretického hlediska se bakalářská práce opírá o teorii sociálního konstruktivismu, podle které je realita mezinárodních vztahů sociálním konstruktem a aktéři se vzájemně ovlivňují. Autor se proto v bakalářské práci zaměřil na analýzu jazyka amerických administrativ, aby tak poznal a odhalil konstruovanou realitu. Jak teoretický koncept, tak metodologie výzkumu je dobře zvolena a plně odpovídá zvoleným cílům bakalářské práce.

Struktura bakalářské práce je promyšlená, výborně strukturovaná, jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují. Struktura úvodu je po formální stránce v pořádku, autor se vyjadřuje ke všem nezbytným otázkám. Snad jen vstup do problematiky se mi zdá zbytečně zevrubný, zejména když autor do další struktury práce zařadil i část věnující se historickému pozadí Somálska. Na druhé straně musím pozitivně zhodnotit přehled stavu bádání, který je promyšlený a poměrně vyčerpávající.

Následující kapitoly bakalářské práce jsou vcelku vyvážené, autor např. příliš „nezabředl“ v popisu historického pozadí Somálska a jeho vztahu k USA (10 s.) Nicméně z formálního hlediska bych upřednostnil ne tak členité rozdělení úvodní historické části, subkapitoly, která mají jeden odstavec, jsou značně problematické. Z hlediska tématu bakalářské práce považuji za logické i zařazení části věnované formálním otázkám formování americké zahraniční politiky.

Za jádro bakalářské práce můžeme považovat 3. až 6. část, kde se autor nejdříve zabývá metodologií obsahové metody, stanovení výzkumných otázek a operacionalizaci a sběru dat. Na tuto část pak navazuje analytická část, ve které autor prostřednictvím

jednotlivých témat analyzuje zahraničněpolitické projevy amerických prezidentů. Autor čtenáře seznamuje nejen se statistickými výsledky svého výzkumu, ale obvykle je jasně dokumentuje na vyjádření amerických prezidentů. Na tuto část pak navazuje interpretace výsledků výzkumu, která má spíše charakter závěru a hledání odpovědí na jednotlivé výzkumné otázky.

Bohužel závěr není příliš dobře promyšlený a jen částečně odpovídá na otázky kladené v úvodu práce. Čtenář se sice dozví (opakovaně), co jednotlivé kapitoly řešily, ale jasné odpovědi na tři výzkumné otázky zde čtenář nenajde. Tím je trochu nešťastně snížena kvalita tohoto jinak velmi výborného výzkumu. Čtenář odpovědi na výzkumné otázky najde v 6.části „Interpretace výsledků výzkumu“, ale odpovědi se měly logicky objevit v závěru a ne v dílčí části. Tak celkový závěr, který by měl být logickým vyústěním celého výzkumu, vyznívá jako „akademické tlachání“.

Práce se zdroji je nadstandardní. Autor samozřejmě mohl využít více prací věnovaných problematice americké zahraniční politiky, ale na toto téma vychází každý rok desítky titulů nejen v USA, ale na celém světě.

Jak jsem již uvedl výše, recenzentovi se příliš nelíbí členité rozdělení některých částí. Současně by jednotlivé hlavní části z formálního hlediska měly vždy začínat na samostatné straně. Autor zvládl citační normu katedry a bohatě používá poznámkový aparát. Z hlediska stylistického či gramatického recenzent nemá větších námitek, za problematické považuje jen psaní velkých a malých písmen (proč Americko-Somálských (s. 5), což se opakuje v i na dalších místech s velkými písmeny?), recenzent objevil pár překlepů či nesprávného gramatické skloňování (např. s. 5), ale jinak je s nadmírou textem spokojen.

Bakalářská práce obsahuje zajímavé přílohy, které dokumentují problematiku Somálska v projevech amerických prezidentů od roku 1993. Nejdříve autor čtenáři přibližuje seznam klíčových slov, počet proměnných v letech 1993 až 2005 a 2006-2018 a projevy obsahující proměnné témat. Je mi líto, že se autor nepokusil o použití odborných českých termínů, mohl být průkopníkem na tomto poli.

Předložená bakalářská práce je naprosto nadstandardní a svým zpracováním, konceptem, metodologií, hloubkou záběru se naprosto vymyká tomuto druhu závěrečných prací. Jedná se o jednu z nejlepších bakalářských prací, které jsem v posledních pěti letech četl, autor prokázal nejen zvládnutí teoretického a metodologického konceptu, ale jeho následná aplikace je ukázkou akademické vyspělosti při zpracování tohoto obtížného tématu. Z těchto důvodů práci doporučuji k obhajobě.

V Olomouci dne 12. srpna 2018

Doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.